

Янушкевич І.В.,
студ. гр. ОА-41,
Національний університет “Львівська політехніка”.
Науковий керівник – Воськало Н. М.,
асистент кафедри обліку та аналізу

РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВНИЙ НАПРЯМОК АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ

У зв'язку з постійними трансформаційними ринковими процесами в економіці України актуальним на сьогоднішній день залишається питання відносин власності, які в системі бухгалтерського обліку виражені поняттям «власний капітал».

В аналізі господарської діяльності для оцінки дохідності й прибутковості процесу господарювання використовують коефіцієнт рентабельності власного капіталу. Як і інші показники рентабельності даний коефіцієнт досить повно відображає остаточні результати здійснення суб'єктами господарювання їх діяльності, оскільки його величина показує співвідношення ефекту з наявними або використаними ресурсами.

Рентабельність - це відносний показник інтенсивності виробництва, що характеризує рівень прибутковості (окупності) відповідних складових процесу виробництва чи сукупних витрат підприємства [1, с.62].

Рентабельність власного капіталу – це показник, який характеризує ефективність віддачі на вкладений власниками капітал [2]. Для його розрахунку використовується наступна формула:

$$R_{BK} = \frac{ЧП}{ВК} \times 100\%,$$

де, ЧП – загальна сума чистого прибутку підприємства, одержана від усіх видів його господарської діяльності (форма № 2, ряд. 220); ВК - середньорічна вартість власного капіталу підприємства (форма № 1, (ряд. 380 гр.3 + ряд. 380 гр.4)/2).

З опублікованої вище розрахункової формули рентабельності власного капіталу підтверджується, що основним і важливим джерелом зростання показника виступає прибуток підприємства. Проте підвищення рівня рентабельності таким шляхом є нестабільним у зв'язку із впливом багатьох факторів, зокрема: зміни обсягу виробництва та реалізації продукції; збільшення витрат, включених у собівартість; розподілу чистого прибутку відповідно до визначених управлінням підприємства напрямків тощо. Суб'єкти господарювання можуть залучати з метою зростання рентабельності позиковий капітал, але як свідчить значна кількість досліджень використання цього джерела обходиться відносно дорого.

Отже, у практиці фінансового аналізу розвинутих країн, в тому числі і в Україні рентабельність власного капіталу вважають одним із найважливіших узагальнюючих показників, де сфокусовані результати усіх напрямків діяльності господарюючої одиниці. Зниження величини аналізованого показника буде характеризувати підприємство, як недостатньо конкурентоспроможне, недостатньо продуктивне або збиткове у певних періодах його функціонування.

Література:

1. *Баліцька В. Доходи та рентабельність діяльності підприємств України: макроекономічна оцінка /В. Баліцька // Формування ринкових відносин в Україні, №9, 2007. – С.62-63.*
2. *Чиж Н. М. Напрямки підвищення ефективності використання власного капіталу підприємства / Н. М.Чиж // Економічний форум Луцького національного технічного університету, 1/2011.*